

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 211 (9658)

1961 оной сентябрийн 6, среда

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй XXII СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

НҮХЭД МЕХАНИЗАТОРНУУД! Ургаса хурялга дээрэ агрегат бүхэниие бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглая!

270 центнер тарьян тушаагдаа

ХЭРЭН. (Телефоноор абтаба). Түхэнэй аймагай олонхи ажахынуд орооно тарья, хартаабхын янала **Һайн ургаса** абахан. Тарьянайгаа ехэнхиень амыарлан, богони болзор соо хуряаха, тиигэжэ энэ жэлэйнгээ шэнэ ургасаһаа 5190 тонно орооно тарья тушаахаар түхэнэйхид хараална. Мүнөө үедэ аймагай колхоз, совхозууд амыарлан хаджа хуряалан тарьянайгаа дээжые гүрэндоо тушаажа байна. Илангаяа энэ хүдэлмэри Саяанай совхоздо эмхитэй. Эндэхид хүүлэй мэдээгээр 270 гаран центнер тарья тушаагаа. **Л. Дашиев.**

Һайн ургаса абаба

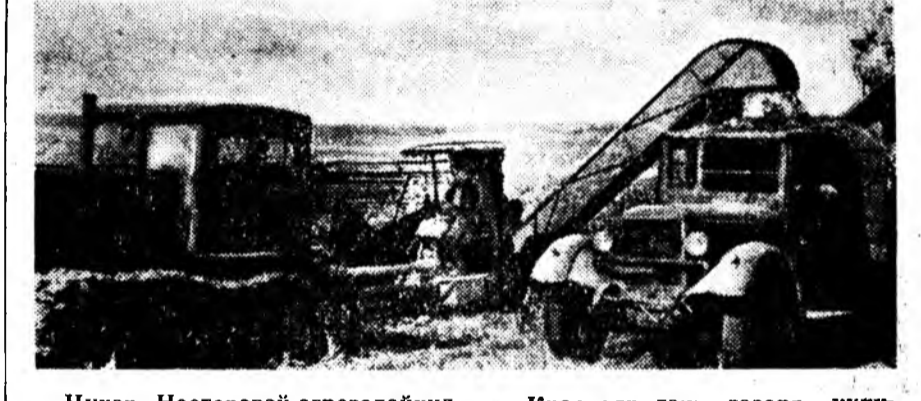
Кяхтын автоколоннын түрүү жолоочон Василий Игумнов.

— Малай үбөлжэлын, үедэ бардам хүрэхэ шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ абахад, Бүхэндөө бригадаманай 1200 тонно кукурузын силос дарагдаха юм, — гажа агрегате даагша Михаил Нестеров хөөрэнэ.

Кукуруза хуряаха ажалда механизаторнууд, колхозой бусад ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хоёр комбайнаар хуряагдажа байһан кукурузын ногоон эшэ наһша 4 автомашинаар зөөгдөнэ. Кяхтын автоколоннын жолоочид Леонид Валайтус, Василий Игумнов, Шангин Георгий, Владимир Некрасов гэгшэд үдэртөө тус тустайа 20—26 дахжа кукурузын ногоон эшэ наһша шөрэнэ. Табан хонгогой мурсысөөндө шалгаржа, үдэртөө 7—8 гектар сабшаны бригада-нуудта 3 түхэриг, 8-һаа даһша гектар болоходонь 5 түхэриг мүнгэн шан угаха гэжэ колхозой правлени, партияна организаци шийдхэбэри гаргаһан.

«Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ **Е. Утенков**, партияна эхин организациин секретарь **Т. Афанасьев**, колхозой агроном **Г. Гамзиков** кукурузын ургаса хаража байна. Авторай фото.

КПСС-эй XXII съездын нэгэдтөр эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, **С. Балдуев.**

Нүхэр Нестеревэй агрегадайхид Кукуруза сабшажа байна, Краснояр гэжэ газарта кукуруза авторай фото.

Түрүү агрегатта — дамжуулгын вымпел

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба). Орооно тарьянай муу бэшэ ургаса ургуулаһан Ленинэй нэрэмжэтэ (Барагхан) артелиин механизаторнууд техникэ, зэмсэгүүдэ бүтээсэтэйгээр ашаглана. Колхозой түрүү комбайнернуудай нэгэн Санжи Цыренов хүдэлмэриг 7 үдэрэй туршада 110 гектар тарья хуряажа, социалистическэ мурсысөөнтэ эрхимдэб. Тэрэнэй даадаг агрегат колхозой правлени, партияна организациин дамжуулгын вымпелдэ хүртөө, 35 түхэриг мүнгөөр шагнагдаа.

Ульгэр жэшээ харуулан ажаллажа, үнэтэ шан, вымпелдэ хүртөө байхалаа, нүхэр Цыреновей даадаг агрегадайхид ниггэжэ мэдүүлэ: «Биднэр бүри һайнаар ажаллахабди. Комбайнаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэрэйнгөө даалгабари 1,5—2 дахин дүүргэхэдэ. Тиигэжэ КПСС-эй XXII съездые ажалай бэлдгээр утгахабди.»

Ульгэр жэшээ харуулан ажаллажа, үнэтэ шан, вымпелдэ хүртөө байхалаа, нүхэр Цыреновей даадаг агрегадайхид ниггэжэ мэдүүлэ: «Биднэр бүри һайнаар ажаллахабди. Комбайнаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэрэйнгөө даалгабари 1,5—2 дахин дүүргэхэдэ. Тиигэжэ КПСС-эй XXII съездые ажалай бэлдгээр утгахабди.»

Ульгэр жэшээ харуулан ажаллажа, үнэтэ шан, вымпелдэ хүртөө байхалаа, нүхэр Цыреновей даадаг агрегадайхид ниггэжэ мэдүүлэ: «Биднэр бүри һайнаар ажаллахабди. Комбайнаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үдэрэйнгөө даалгабари 1,5—2 дахин дүүргэхэдэ. Тиигэжэ КПСС-эй XXII съездые ажалай бэлдгээр утгахабди.»

КМО мэдүүлнэ. «Н. С. Хрущевой урлада харюусан, манай ороной залуу эрхэгдэ хаанашье, ямаршье ажал хэжэ байһанһаа дулдыдангүйгөөр бата бэхи эб найрамдал хангахыч түлөө хүдэлжэ байһан газар бүхэндэ, тус бүридөө бүри ехэ эршэтэйгээр тэмсэн. Мүнөө эб найрамдал бэхжүүлдэ гэшэ ямар удхатайб гэхэдэ, ударна шэнэ барилгануудые болзорһоонь урид ашаглалга дараа, тарьянай үндэр баян ургаса ургуулаад хуряажа абаха, сэрэгэй хэрэг шуудалха, армин болон аралай нэгэдэлые бэхжүүлдэ хэрэгтэй».

Сентябрийн 20 болотор тарья хуряагаага сүм дүүргэжэ, КПСС-эй XXII съездые утгахаар барагханайхид шийдээд, эсэшэ сүсашагүйгөөр ажаллална. **С. Цыиков.**

Уласхоорондын империализмын гэмтэ муухай, ээрхэг туримхэй политикые буруушаахыень, Германиян хоёр гүрэнтэй эбий договор дары баталха тухай США-гэй, Англин, Франциян правительствонуудта эрилтэ хэхиень урлалан, дэлхэйн бүхэ залуушуудла ВЛКСМ-эй ЦК, СССР-эй КМО совет залуушуулай зүгһөө хандаа.

ХҮСЭТЭ ТЕХНИКЭЭ ЗҮВӨӨР ХЭРЭГЛЭЭ

Москвата эмхидхэгдэн Франциин национальна выставкые совет хүтэлбэрилэгшэд хараба

МОСКВА, сентябрийн 4. (ТАСС). Нүхэд Н. Г. Игнатов, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский, М. А. Суслон, Н. С. Хрущев, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо К. Н. Руднев Франциин национальна выставкэдэ мүнөөдэр орожо хараа.

Франциһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Морис Дежан, выставкын генеральна комиссар Робер Бордад гэгшэд совет хүтэлбэрилэгшэдые утгаа.

Совет хүтэлбэрилэгшэд гурба шахуу часай турша соо экспонатуудые хараа. Юрэнхэ мэдээнүүдэй, хүдөө ажахын наука болон соёл культурын, эд бүдэй, уран урлалтын зүйлнүүдэй, хэрэглэлий болон промышленна эд бараанай павильонуудта тэдэнэр ороо, мүн нээмэл талмай дээрэ табигдаһан барилгын техникис, автомобильна болон түмэр

Хүдөө ажахын үйлдэбрийн бүтээсэ эрид дээшлүүлгын тула ерэхэ 10—20 жэлэй туршада Совет орон доторнай туйлай ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Энэ үе соо хүдөө ажахын өөрингөө ургалтын төмөр промышленна үйлдэбрийнхөө бүри түргэнөөр хүгжэжэ, техникискэ зөбсөгжэжэ, ажалалһаа эмхидхэлэй талаар тэрэнэй хэмжээндэ дүтэрхы болгогдохо ёһотой гэжэ партиян түүхэтэ Программын проект соо заагдана.

Тиимэһээ колхоз, совхоз бүхэндэ ажал хүдэлмэриие һайса сөнһожоруулха, машина, техникис, электрын хүсэ бүри түргэнөөр хэрэглэдэг болохо зорилго табигдана ха юм. Илангаяа мүнөө үедэ ажахынудта бии байһан машина, техникисе зүбөөр ашаглан хэрэглэжэ, дүүрэн хүсэндэ хүдэлгэхэ гэшэ шиндэхы удхашанартай болоно. Нэн түрүүн трактор, машинануудай техникискэ харууһа, заһабарилгы эрид һайжаруулха ёһотойбди.

Н. С. Хрущев М. Торезтэй уулзаба

Советскэ Союзда бүлэнэртээ амараад бусахынь үрдэтэ, сентябрийн 4-дэ Франциин Коммунистическэ партиянын генеральна секретарь М. Торезтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиянын Центральна Комитетдэй Нэгэдхи секретарь Н. С. Хрущев уулзаһан байна.

Н. С. Хрущев М. Торез хоёр хани халуунаар, нүхэрэй ёһоор хөөрлөө. ФКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэгшүн Ж. Вермерш хөөрлөөндө хабаадалсаа.

Республикманай хүдөө ажахыда жэлдээ дунда зэргээр 300 гаран трактор нэмэжэ абтана гэшэ. Тедэ тракторнуудай улам олшооржо байбашье, бүхыдөө тэдэнэй хэлэн хүдэлмэрийн бүтээсэ өдөтэй дээшлэлгүй. Гадна тэдэнэй заһабарилга, техникискэ харууһанай, түрхихэ тоһо, шэнгэн тулшын гаргаша зарим тэдэ бага болоо.

Энэнь дээрһээ харахата ажахы бүхэндэ машина, техникисе гамтайгаар, эзэн ёһоор абажа ябаха, хаһа сагтанай һайнаар заһабарилжа, дүүрэн хүсэндэ, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын түлөө бодото оролдолого үшөөл гаргагданагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зарим механизаторнууд даалгаһан машина, техникискэ кэдээ тон харюусалгайгаар хандажа, һайнаар харууһан заһабарилжа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгөөд, тоһо, тулшэ, запасной часть гэхэ мэтые горьтойгоор алмана. Харин нүгөө зариманинь хангалгүйгөөр ябажа, тэдэнэ саһаань урид элдэжэ, элээтэ, гүрэндэ, ажахыдаашье ехэхэн гарза хохидол ушарууддаг байна.

Энэниие гэршэлхын тула имэ жэшээнүүдые харуулаар. Байгша ондо Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторист Гомбо Раднаев сугтаа хүдэлдэг Дамба Самбуевтай хоноулаа 7 харын туршала «ДТ-54» трактораар хамта 1487 гектар зөөлөн хахалалга хэжэ; 596 килограмм түрхихэ тоһо, шэнгэн тулшэ алмаа юм. Харин нёдондо тэдэ хамта 1768 гектар зөөлөн хахалалга эхэн байна. Тиихэдэ эдэнэртэй зэрэгжэ хүдэлдэг механизаторнууд Сергей Гармаев, Чингис Жигжитов үнгэрэгшэ 7 наһада өһөдөнгөө «ДТ-54» трактораар оройдоол 435 га зөөлөн хахалалга хэжэ, нилээд ехэ тулшэ, тоһо, заһабарилгын хэрэгсэл үлүүсэ гаргашалаа. Тракторист Бамбори Ринчино «Беларусь» трактораар энэ үе соо 1140 гектар зөөлөн хахалалга хээд, 1063 килограмм тулшэ, тоһо алмаа. Харин Будажаб Гармаев баһал тиимэ трактораар миңд 320 га газар хахалжа, 117 килограмм тоһо, тулшэ үлүү гаргашалжархөө.

Иимэ байдалай ушар шалтаганынь юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй хүдэлмэрийн мууһаа эдлэрһэн, элэһнээ бөлжө, трактор, машина ходо ехээр хаатана һамшана. Илангаяа энэнь техникискэ харууһа, заһабарилгын хангалтагүй мууһаар хэгдэһнээ болон гэжэ тэмдэглэмээр. Эдэ бүгэдые усадхажа, трактор, машинны техникискэ харууһа, заһабарилгы зүбөөр эмхидхэхэ тушаа. «Сельхозтехника» гэжэ нэгэдэлэй аймаг хоорондын отделениүүд ехэ хүдэлмэри хээ ээргэтэй.

Колхозуудта машина, техникис худалдагдаһанһаа хойшо гурбан жэл үнгэрөө. Тедэ олонхи хүтэлбэрилэгшэд өһөдтөө һайн түхээрэгшэд хэрэгсэл, байрагүй лад, трактор, машинануудта тусхай мастерскойно эльгээдэггүй, миңд байра дээрнэ заһахы оролдодог. Илангаяа Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшын нүхэр Монтоев) тиимэ эльгээг хээ гаргадаг байна. Эндэ машина, техникис харууһалга, заһабари тон муугаар эмхидхэгдэнэ. Ямаршье тусхай түхээрэгшэтэй байрагүй алд, тракторнуудта колхозойн, гоо хажуула 4 молоной газарта байһан заһабарилгын-центральна мастерскойно эльгээдэггүй, харин тэдэнэ магтал өһөдөө заһабари гэжэ нэрэ зүүнэ. Иимэ гэгдэлгэн ябадалые зүб гэхын аргагүй.

Саашада һайн зохид түхээрэгшэтэй мастерскойгүй колхоз, совхозуудта машина, техникисе байра дээрнэ заһабарилха ябадалые хорихо шуудал. Мүн трактор, машина техникискэ талаарнь харууһалха хүдэлмэриие наринаар хинан шалгадаг болохо сар эрэнэ. Энэ талаар республикын «Сельхозтехника» гэжэ нэгэдэлэй дэргэдэ эмхидхэгдэн түрэнэй техникискэ хиналтын инспекци ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Республикын бүхы механизаторнууд, мэргэжэлтэд ажахынудта бии байһан машина, техникисе зүбөөр харууһалжа, һайнаар заһабарилдад, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглантын түлөө хамтаараа оролдосотойгоор тэмсэхэ зэргэтэй. Тиигэбэл түрэл партиянтаа шэнэ Программын проект соо табигдаһан зорилгы амжалтатайгаар бэлдүүлжэ шалдахабди.

И. Доржиев.

Гүрэнэй техникискэ хиналтын республиканскэ инспекциин начальник.

Партийна хүдэлмэрээ мүнөөнэй эрилтэдэ харюусахаар эмхидхэхэ Улан-Удэ городой ХХХІ партияна конференциһээ

XXII съездын хүндэлэлдэ

Нүхэр ПАВЛЕНКО (ПВЗ-эй директор)

Манай заводой коллектив КПСС-эй ХХII съездыг угтуулан ехэ уялгануудыг абган юм. Тэдэнэ бодото дээрэн бэлүүлхын тула шэнэ техникэ али бүхы аргаар нэбтэрүүлхэ, түхэрэлгүүдэ бүри оньһон нарин болгохо гэжэ оролдобоид.

Партийна организациин хүтэлбэрээр заводой коллектив бараг үрэ дүн туйлаат байна гэбэл: элдэб хэрэгсэлүүдые үйлдэбэрилхэ түсэб 104 процент, товарна продукция — 105 процент дүүргэгдээ. Паровозууд, вагоинуудыг бүтээхэ, булад хайлууула, шэрэм ба бронзоор шудхалаа хэхэ түсэбүүд хаһа саг соогоо дүүргэгдээ. Энэ үе соо ажалай бүтээсэ 103,4 процент болоһон байна. Эдэ бүгдэни ашаар түсэбөө гадуур горьтойхон нөөсөлгэ хэгдээ.

Заводой коллектив барилгашадтай хамта ХХII съездын нээгдэхэ үдэр хүртээр 2,5 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулаха уялга абаа һэн. Тус даабарна барилгашадтай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ дамжаггүй. Мүнөө үдэрэй байдалаар абажа үзэбэл, 80 байртай гэр бэлэн болгодогдо, эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушаагдаад, ашаглалгада оруулагда-

ба. Энэ гэрээ коммунист ажалуудалай гэр гэһэн нэрэ зэргэтай болгохын түлөө тэмсэнэ. «Аршан» курортин дэргэдэ шэнэ байшан бариглаад, заводой хүдэлмэринд, инженерүүд болон техникүүд амаржа захалаа.

Барилгашадай хүсөөр, предприятиян фондын мүнгөөр хүүгэдэй сад, яслинууд баригдажа байхтай. Эдэ эмхи зургаанууд манай ажаллаа хэхэ нэрнүүдтэ ехэхэн туйатай байхань лабтай.

Мүнөө манай заводойхинд ехэ эдэбхи үүсхэл гаргажа байна. Хэдэ хэдэн цехүүд техникскэ хиналтын таһаггүйгөөр хүдэлдэг, олохон түрүү хүдэлмэриндэй өһөдүн талгаатай болоһонхой. Өһөдүнхөө хүдэлмэрин дүнгүүдыг үсэгдээр олохон цехүүд суглаанууд дээрэ согоолоод, КПСС-эй ХХII съезд хүртэр нэгшсэ голодохо гаргангүй ажаллаха гэбэ. Саашаа улам улам хайнаар ажаллажа, Зам харилсаанай министрствын, ВПС-эй дамжуулгын Улаан тугые алдангүй барижа байха, бүхы заводоо коммунист ажалай коллектив болгохын түлөө тэмсэхэ зорилго таби-

Жэлэй һүүл болотор 4800 килограмм һу һаахаб

Нүхэр ЛЕВАНОВА (Хүдөө ажакын институтыг №1 һуураһалай ажакын наалиһан)

КПСС-эй ХХII съездын болохоёо байһантай дашарман, манай наалишад тус бүрилөө эрхим һайн бэлгүүдыг бэлдэхэ гэжэ шармайн оролодо. Коммунист ажалай коллективий нэрэ зэргэтай болохын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиндээд, шэнэ уялгануудыг абаа һэмди, тэдэнэ эрхим һайнаар дүүргэхын түлөө тэмсэхэ байнабди. Би арбаад жэлдэ наалишанаар ажаллажа байлабди. Оролдолодо хэһээл гарган хүдэлмэрилжэ, коммунист байгууллаха хорин жэлэй түсэбэ дүүргэхэ хэрэгтэ хуби-тана оруулсахаар шиндэхэйб. Мүнөө 18 үнээн намда даалгаданхай, тус бүриһөөн 8 һарын туршада 3 мянга шахуу литр һу һаагаад байнаб. Жэлэй дүүртэр 4800 килограмм һу һааха уялга абааб.

Хүгжэмшэд, душадые бэлдэхэ хэрэгтэ анхарал хандуулаха шукала

Нүхэр ЛЫДЕНОВА (Бурядай гүрэнэй опера, балетэй театрыг партиорганизациин секретари)

Театральной энэ сезондо «Овод», Любимовский «Аха дүүрэг», Батсүвай «Болоогүй түрү хурим» гэһэн оперно ба балеттэ жүжгүүдыг табихаар бэлдэхэ байнабди. КПСС-эй ХХII съездын хүндэлэлдэ «Борис Годунов» гэжэ оперо, Бирюковой «Посланий бал» гэжэ балет табигдаха.

Гэхэ зуура ажаллашыя коммунист ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилго гансал жүжгүүдыг табихаар дүүргэгдэхэ шагдахагүй байна. Тимшэһээ худөө нотагуудта соёл болбол-соролой хүдэлмэри улам үргэдхэхэ хэрэгтэнь туйалхын тула бэрхэ артистуудай аймагуулаар ябуулаха гэжэ хараалагданхай.

Городой партияна организацинуд хүгжэмэй училищи тушаа анхарал багаар табила гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ училищине нэгэ һаа ондоо байрада оруулаха, үгы һаа — нэгэ байшан барижа үгэхэ тухай асуудал шидхэхэ хэрэгтэй.

Тэршэлэн үхибүүдэй - хүгжэмэй һургуулийн гэр бариһаар болоо. Гансахан һургуулин городой бүхы үхибүүдэй эрилтэ хангажа шалахууһын элнтэ. Душад, хүгжэмшэд болохоор бэлитгэй үхибүүд городотнай олон аад, энэ хүсэл эрмэлзэлгээ хүсэлдүүлжэ шадаһагүй.

Амжалтамнай бүришы ехэ байха һэн

Нүхэр МАЛЫГИН (ПВЗ-эй түмэршэ дархан)

Партийнай хэблэлдэ тунхаглаһан түүхэтэ документүүд коммунист, ажаллан бүхэнэй сэдхэл зүрхэндэ омог байр түрүүлээ.

КПСС-эй Программа, Уставай проектүүд бидэни шэнэ шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулна. Манай цех КПСС-эй ХХII съездыг угтажа байхалаа, 8 һарыгаа түсэб сүм дүүргээд, энэһэйгэ гадна үшөө 802 тонно продукция бүтээжэ гаргаа. Мүнөө бидэ бүри ехэ социалист уялга абанхайбди. Сентябрь-рени дүүртэр үшөө 30 мянган элдэб хэрэгсэлүүдыг арьбалһан түмэрөөрөө бүтээхын түлөө оролдобоид. Ажаллай шанашы һайжараа гэжэ хэлэлтэй. Долоо һара соо продукциян өөрын үнэ 1 процентээр хямдарһан, ажалай

бүтээсы дээшлүүлхэ түсэб 106 процент дүүргэгдэн.

Хэрбээ дутуу дунда зүйлэй ушараагүй һаа, амжалтамнай бүришы ехэ байха һэн. Юуб гэхэдэ, дабтагдаһан түмэр заводтомай халтад гэхэдээл дуталдана. Энээн дээрһээ болжэ манай цехын хүдэлмэришэдэй ажалгүй миин байха, пеэшинүүдэй хин хоолоор ноосохо ушар үсөөн бэшэ гарадаг.

Партийн городской комитет тушаа нэгэ хэдэн үгэ хэлэхэ һаналтайб. Ушарын гэхэдэ, тоосоото үе соо горкомой хүдэлмэрилгешэд заводой цехүүд соогуур хаа яал харагдадаг байгаа. Хүдэлмэришэдтэй саг үргэлжэ уулзаха, хөөрөлдэхэ, һанаа сэдхэхэдиень мэдлэжэ байха гэшээ ехэ удахтай. Горкомой шэнэ состав энэ асуудала анхаралаа хандуулаха ёһотой гэжэ хангадана.

Арад зоной элүүры хамгаалха хэрэгтэ бүри ехээр анхарал хандуулаха

Нүхэр ВАСЮТКИН (городой 1-дэхи больницын ахалаһа врач)

Манай больницын хүдэлмэрилгешэд отделениүүдэ коммунист нэрэ зэргэтай болохын түлөө тэмсэхэ байхтай. Хүн зондо медицинцын туйаламай үзүүлэхэ, санитарно-элүүргүүдүн хүдэлмэре улам хайжаруулаха зорилготой хэмжээ-ябуулануудай үндэтөөр 1961 ондо зарим тэды хүдэлмэри хэлдээ. Тухай конференцинүүдыг эмхидхэхэ, медицинскэ дунда мөргөжэлтэй, врачуудай шалабарине улам дээшлүүлэхэ, хүнэй үбшэниг таниха ба аргалха шэнэ методүүдыг хэрэглэхэ оролдоло гаргагдана.

Манайда РСФСР-эй болон Бурядай АССР-эй габыята врачууд — нүхэд Белоусов, Раднаев Ч. Р., Суздальничкая, Ицкович, Назарова, Захмылова болон бусад хүдэлмэри зуураа, городой, республикын үбшэнтэниг үзэжэ, амар арга хэрэглэхэ тухай зүбшэл заабари үгэдэг юм.

Гэбшэ манай хүдэлмэрилдэ дутуу дунданууд олон. Илангаяа терапевтын, нервнэй, психиатрическа таһагуудтай һуурин хомор байһанһаа зарим үбшэнтэниг абангүй бузадаг ушар бид. Мэргэжэлтэй врачуудай дутадаһанһаа

шалтагаалан, операцияда орохо хүнүүдэй улаан хүлээдэг ушаршы үзэгдэдэг.

Городой больницын хүдэлмэрилдэ туйалха соведыг 9 хүнөө бүридүүлэн бид болгохо гэжэ партиян горкомой бюро 1960 ондо шидхэхэн юм. Тедэ түр совет эмхидхэгдэн сагһаа хойшо нэгшсэ дахин суглаарайгүй. Больницын хашаа соохи гэрнүүдтэ байдаг айлуудыг ондоо тээ нүүлгэжэ, клиникскэ, гистологическа лабораторинуудыг байртай болгохо гэһэн горкомой бюротой тогтоол баһал дүүргэгдэнгүй, саарһан дээрэ үлшоо.

Нүүдэй үдэ хэдэн шэнэ предприятие, институтуудай нээгдэн, городой хүн зоной нилээд нэмэн дээрһэнэ, поликлиникын хушар модон байшан улад зоной эрилтыг хангажа шалахаяа болинхой. Үмхирһэн элд гэрнүүдтэ капитальная заһабарилга хэхэ зүбшөөрнэгүи, тинхын хажуугаар городой централяна поликлиникын барилга ехээр унжагайна. Энэ асуудал дары шидхэхыг, мүн городой больницын терапевтискэ корпус барихын тула шукала мүнэ зөөри ойрын жэлүүдтэ таби-хыг гуйха байнабди.

Хүнүүдэй бэлдхэлдэ тааруулжа, лекци, хөөрөлдөө хэхэ

Нүхэр МИТУПОВ (Бурядай эрдэм шэнжэлэлин нээгдэхэмэл институтыг партияна организациин секретари)

Партийн горкомой секретариин элдхэл соо манай институт шүүмжэлэлдэ оробо. Нэрэшы, бидэ хэдэ хэдэн дутуу дундануудтайбди. Энэһэй урда тээ, гурбан жэлэй туршада, эмхидхэлэй талаар хүсэд хүсэндэ орожо ядажа байһан байгабди. Мүнөө шэнжэлгын хүдэлмэридөө шиндэжэ оронтоод байгдана.

Манай институтай юу хэхэ байһан тухай КПСС-эй горкомой тоосоото элдхэл соо хэлэгдэгүи дээрһэнэ, энэ асуудала зарим тэды тогтохы хүсэхэ байнаб.

Мүнөө бүхы дээрэ 232 хүдэлмэрилгешэд, тэрэ тоодо 44 доктор болон кандидатууд манайда ажалладаг. Бусад городуудай институтуудтай харилсаа холбоо байгуулан, эрдэм наукин элдэб һалбаринуудаар шэнжэлгын хүдэлмэри хэжэ байнабди. Олонхи таһагууднай, илангаяа экономикын таһаг, ажабайдалһаа үшөөл таһархайшаг байһаар. Эдэһэй юрэнхы хөөрөлдөө хэһээр байтар, колхозуудта ажаһын тоосоон бодото дээрэ бэлдүүлгэжэ захалсино.

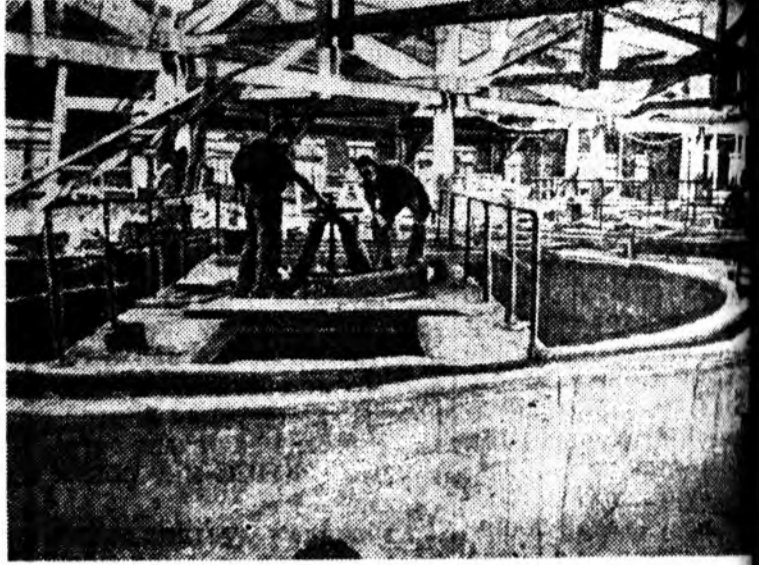
Арад зоной себл болболсоорыг улам үргэдхэн хүгжөөхэ асуудалнуудта гол анхарала хандуулан, шэнжэлгын хү-

дэлмэри ябуулаха зорилго табиһайбди. Энэнтэй дашарамдуулан, социалистическэ бага нацын (энэ ушарта бурядуудыг хараада абанаб) саашааа хүгжэхэ асуудлыг шэнжэлгэдэ партияна, советскэ болон комсомолой эдэбхитэдэй хабаадаһынь гуйха байгдана.

Коммунист ажалай ударинуудай ажал хэрэг тухай хэлэлэй хуудануудта хоодо тунхаглагдадаг боложо байна. Гэбшэ манай институт энэ хүдэлөө, социалист үзэл сурталай бүриделгэдэ тэдэһэй үзүүлдэг нүлөө хүсэд һайнаар шэнжэлээдүи.

Ажалшадые коммунист ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудал абаад үзэс. Эмхидхэдэ элдхэл, лекци болон хөөрөлдөөвүүд, себл сурталай хүдэлмэринай гол түлэбтөө эдэбхитэй гражданиудта зориулагдадад, үнэндөө олохон асуудалаар тайлбари, тодорхойлог һуураа хүнүүдэй эрилтэ хангадангүй үлшэнэ.

Лекци уншахада, энэһинем ямар бэлдхэлтэй хүн шагнаһааб, хэр ойлгоноб гэжэ мэдэхэ оролдологүй ушар үзэгдэнэ. Себл сурталангаа хүдэлмэри хүн бүхэнэй ойлогдоног ябуулаха ёһотойбди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городто баригдажа байһан лизациин главна корпусой дотоодо талан харуулагдана. Л. ХАЙДУРОВАЙ

Барилгын материал һайн шанар дутамаггүй байха ёһотой

Нүхэр КРАСИН (барилгын № 154 трестын хоёрд — управлений начальник)

Тоосоото элдхэл соо барилгын асуудал, тэрэнэй шанар тухай һайса хэлэгдээ. Барилгын организацинуудай хүтэлбэрилгешдыг шүүмжлэншыг ушар тон зүб. Билэ энэ шүүмжлэлтээ шукала тобишол хэхэ байхабди.

Бурят орондоннай барилгын материал — хайр, элһэн, известко, шулуун гэхэ мэтэ ехэ элбэг гэшээ. Тимшэһе һаань, эдэ материалнууд барилганууд дээрэ хурхысэ байдаггүй, шанарын яшаггүй муу. Жэшэһэн, хайр шулуунай аяар 55 процентэй элһэн байха юм. Энэһэйгэ боложо, нэгэ кубометр түмэр-бетон үйлдэбэрилхын тулада 50—100 килограмм цемент нормоһоо үлүүгээр гаргашалнабди. Манай барилгын управлений 8 һара соо 800 тонно цемент хэмһээ ехээр гаргашалаа. Известко, хирписын шанар тухай асуудал оло дахин табигдашы һаа, ажал хэрэгтай урагшаа муртэйгөөр ябанагүй.

Энэ асуудлыг ёһоор, эсэстэн хүртэр шиндхэжэ шалахагүй юм һаа, барилгада ородог нотагай материалнуудыг үйлдэбэрилдэг ажаһынуудай

дарганар тухай асуудал хэхээр болоол ха. Үнэ юун болоно гэшээб? Эндэ манай УНР-2 хирпис хидог Татауровай за 1,5 миллион хирписэ байгаа. Эды шэнээн хир асархын тулада иматгэ харилсаанай гаргашад мүнгэн үлүү түлэгдөө а али 1000 хирписэ бүри түхэриг үлүүгээр туйа байха. Энэ асуудал рекомы Министруудэй Советтэ, совнархозтошы шидхэдэгдэнгүй.

Барилгашад болон бүхүлгешэд хоёрой хоор хин харилсаан тухай элхэ байнаб. Интериеруули бариха тушаа илжын гэгээрэлэй моствотэй билэ договор байһэмди. Тедэ барилгын риал үгэхөө тус моствотын асарһан дээрһээ нат-һургуулийн барилга ношборонхой.

Жэлдээ оло дахин янзын түсэб барилга баруулад тусэблэгтэй нургуулийн барилга хэр Красин шүүмжлэли на.

Барилгын хүдэлмэри графика ёһоор эмхидхэхэ

Нүхэр ШЕВЧЕНКО (городой заһабарилга-барилгаконтрой партияна организациин секретари)

КПСС-эй горкомой секретари нүхэр Продайвода тоосоото элдхэл соогоо билэныг шаһаар шүүмжэлээ. Юун дээрһээ нимэ шүүмжэлэлдэ ороо гэшээбиди? Бидэ үнэхөөрөө мүүгаар ажалланабди, тэрэнэ мэдэрхэ шукала байна.

Гэхэ зуура түхэрэн жэл соо таһалгарайгүй хүдэлмэрилхэ гэхэдэ, график бэлэн болоогүй байдаг. Май һара хүртэр өһөдөө хүдэлмэри бэлдэржэ ябадагбди. Түлэг ажалтай мийһаа хойшо эхилдэг юм. Тингээд хүн бүхэн бидэни хашажа эхилдэг: байраа түрөөр заһуулаха гэжэ оролдодог, шаһа эрилтэ табидаг. Тингээшье хаана, ямар заһабарилга хэхэ документ үгэлгыг ехээр унжагайрууддаг, тэрэн соонь тодорхойгоор заагдаагүй байдаг. Республикын Министруудэй

Советэй дэргэдхи хашаа управлени манда иланга материалар хоодо хомондаг. Нүхэр Танхаев энэ дэргэ дахин Москваһон аад, биратай юу мараагүй. Барилгын модо саг соонь шржээ а асуудал тон удаан шидэнэ. Миин байһанһаа тагаалан ехэ гарза гэрлэ орохо ушартай болоо Улан-Удэ станицин хирпирилгешэд модо зөөдэг нургуудыг өөрынөө ишиэ тишнэ ябуулжа да ехэ бэрхэшээл тохиона.

Гэр байрануудта газрын тула Совнархоз ба мунальяна ажаһын моство ехэ материал аад, юушы хэнгүй сорго асарагдаад, ондо рэгтэ зориулагдашоо.

Партийна ажабайдалай тала Ленинэй үгэһэн гол заабаринууд хамтаараа хүтэлбэрилгын ёһоо шашуудыг хэлбэршээгүйгөөр сая партияна олонштынын үгэһэн партияна органуудай ба тэдэнэй хүтэлбэрилгешэдэй харюусаалыг дээшлүүлхэ ба үүсэхыг дээшлүүлхэ, партиянын политикын захёоходо, бэлдэхэдэ тэдэнэй хабаадаха ябадала гана, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгыг хөгжөөхэ гэшээ партияна ажабайдалай хуули ёһон болоо. Энэнь—партиянын үзэл сурталанай эмхидхэлгын талгаар бата байхын, партиянын зэргэнүүдэй нотагай ба эмхидхыг бэхилжүүлхын, партиянын доторой демократине бүхы мийн дээрүүдэй болгохын, арад нийтэни хамтаршын хуули эрхэйг хүндэтгэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиянын Программын проэнтһаа

Коммунист хүдэлөө улам үргэдхэ

Нүхэр НОЗДРЕВАТЫХ (Сэмбин фабрикын завкомой түрүүлээш)

КПСС-эй Программын проект зүбшэй хэлсэхэдэ, фабрикийнай коллектив дээшлүүлгэдэһэн уялгануудыг абаад, партияна съездыг ажаллай эрхим бэлдээр угтаха гэжэ шиндээ һэн. Эдэ уялгануудай дүүргэгдэн тухай мүнөө городой партияна конференцид элдхэхэ байһааб. Манай бэлдүүд гэхэдэ, түсэбөөн гадуур нэхэгдэн 32 мянган метр нооһон бүд, мүн бүхы хүдэлмэришэдэйминай 40 процент коммунист ажалай ударнигууд болоһонхой. Хүн бүхы съездыг өһөд өһөдүнгөө ажалай бэлэг бариха ёһотой гэхэн мурсысөөн фабрика дээрэнэй үргөнөөр дэлгэрэнхэй. Манай коллектив партияна съездын нээгдэтэр үшөө 3000 метр нооһон бүд нэхэхэ, жэлэйнгээ түсэб болзорнонь урид дүүргэхэ гэжэ зоригжодхой. Съездын болотор үлөөд байһан үдэрнүүдтэ габшагай ёһоор ажаллаха гэһэн үдэрнүүд болог лэ!

Фабрикадамнай шэнэ үсэхэл яһала олоор урган гарһан байха. Зүгөөр энэ үсэхэлэй республикын бусад предприятинуудта дэлгэрүүлгэдэггүй байһаар. Нонирхомоор эдэ материалнуудыг согоолоо даабари совнархозой дэргэдэхи техникскэ информациин бюродо үтөөг лэн. Тэрэ гэлээр 4 һара үгэрөө, мүнөө юушынше боложо байһы мэдэхын аргагүй. Шэнэ юумэдэ ингэхэ хандахада, үүсэхыг зүндөө буурашалаг. Байн-байн нониргүише болошодог.

Коммунист хүдэлөөнэй дэлгэсэ городотнай һүүдэй үдэ һуладаа гэжэ хэлэхэр лэ ха. Энээн тушаа хэлэхэ болоо һаа, бидэ коммунист ажалай бригадануудай суглаа тээсгэн үгэрөөгөө һэмди. Тедэ һайшамаар энэ заһалсысмай бусад предприятинууд дэмжээгүй лэн. Гансашы коммунист ажаллай бэшэ, мүн коммунист ёһоор ажаһуууһын, коммунист ёһоной соёлтой түлөө ехэ хүдэлмэри хэһэмди. Тинхэдээ арад зоной дуида, гэр бүлэдэһи ойлогууламжын бага бэшэ хүдэлмэри ябууладалаа гэшээ. Энэ талаар партиянын райком бираггүйгөөр хүдэлөө гэжэ тэмдэглэмээр байна. Юун дээрһээ ингэжэ хэлэнхыи гэхэдэ, улад зонтой гэртын уулахада, нимэ тобишолол хэхэ бэлдэнбди.

Хүн зоной гэр бүлэдэһи политическэ хүдэлмэри һайшаар, хоодо ябуулжа байха тон шукала гэжэ тооломоор байна. Энэ хүдэлмэри ябууладала хамта коммунист ажалай болон соёлтой түлөө габшагайгаар хүдэлэхэ һара сонсохо гэжэ шиндээбди. Зарим айл, томо гэрэйхинд коммунист айл, гэрэйхинд болонхын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиндээд, тус тустай уялгануудыг абаа. Тэдэн соонь, жэшээхэдэ, нимэ пунктнууд бэлдэхэй: ажаһуудаг газартаа сөөг, модо тариха; арихала, шитин гурим эбдэхэ ябадалтай эрд шүүд тэмсэхэ, хүүгэдээ саг үргэлжэ һайнаар хүмүүжүүлжэ байха гэхэ мэтэ.

Үшөө нэгэ асуудала тогтолтотой. Городой автобусуудта эмхитэйгээр, ээлжэндэ байгаад һуудаг болохо гурим нийтын эмхитүүдтэй хамта тогтоохо гэжэ шиндэнхэйбди. Энэ хэрэгтэ хэдэн олон дружинануудай, эхилүүдтэй соведэй гешүүдыг хабаадуулаха хэрэгтэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: * городской партияна конференциин делегадууд. Зүүн гарһаа: А. Ф. Хропов (Октябрьска районой УНР-эй), Т. Ф. Леваев (Советскэ районой АТФЗ конторын шофер), И. Г. Сафронов (Гелезнодорожно-районной вагоно депоной шалагша), И. А. Панков (Октябрьска районой модондой заводой партиорганизациин секретари), В. Н. Николаев (Гелезнодорожно районой барилгын трестын шулуушан), А. КУРТИГАН фото.

Элчээб Потемме

Гурбадахуури эзэлбэ

Шатараар СССР-эй дээд хургуулинуудай дунда турүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөндэ манай хүдөө ажахын институтай команда турүүшынхэе Ташкентын политехническэ институтай шатаршадтай уулзаба. Энэ уулзалгын урда тээ манайнхид 15 очкотой, Харьковай университет 15,5 очкотой, Тбилиссин политехническэ институт 16 очкотой болохон юм. Өөһэдэньгөө бүлэг соо хоёрдох, гурбадахууринуудые эзэлхын түлөө эдэ гурбан командын хоорондоо шанга тэмсээн болобо. (Нэгдэхууриуе Москвагай университетэй команда эзэлхэнэ лабтай болоод байгаа).

Улан-удынхид Ташкентын командые хэдэн очко үлүүтэйгээр шүүжэ шадаал хаа, хоёрдохууриуи дараа гараха байгаа бшуу. Тээд энэ харюусалгатай уулзалгата манай шатаршад бираггүйгөөр үнгэргэбэ.

Нэгдэхуури хюлгэ дээрэ наадаг мастерай кандидат Сумкин хараар наадаха зуураа нааданай дундуур багаар буюу хайн байдалтай болобошье, саашаааа долголо хэхэдэ алдуу гаргажа, Ильиндэ шүүгдэшээн байна.

Самплов Шадрин хоёр уулзалгата эхилхэн сагнаа хойшоо ехэ шангаар долголо хэхэе, Облонский, Калинин гэгшэдые шүүбэ.

Амбаев нааданайнгаа хуури эзэлбэ.

багта хайн байдалтай болоод байбашье, шүүжэ шадангүйгөөр тэнсээн байна. Самарин Джалаловтай наадахадаа, буруугаар ябадал хэхэе шүүгдэшээн байна.

Гармаева Ниязбековатай наадахадаа хэдэн мэхэтэй ябадал хэхэе, мориёо алдаад, хүүлээрнэ шүүжэ арга олобошье, ябадалаа буруугаар хэхэе, хүүлдэнэ өөрөө шүүгдэшээн байна.

Тингэжэ манай хүдөө ажахын институтай шатаршад 2,5: 3,5 гэнэн тоотойгоор Ташкентын политехническэ институтай командата шүүгдэбэ.

Мурьсөөнэй дүнгөөр манай шатаршадтай наадахан бүлэгтэ Москвагай университетэй шатаршад 23,5 очкотой боложо, нэгдэхуури хуури эзэлбэ. Хоёрдохууриуи 19 очкотой болохон Тбилиссин политехническэ институту гурбадахууриуи 17,5 очкотой Бурядай хүдөө ажахын институт, дүрбэдэхууриуи Ригин политехническэ институт, табатадахууриуи Харьковай университет, зургаадыхууриуи Ленинградтай политехническэ институт, долоодохи хууриуи Ташкентын политехническэ институт гаранхай.

Мурьсөөндэ хабаадахан бухуу 21 командын дунда Улан-Удын хүдөө ажахын институтай шатаршад 7—9 хуури эзэлбэ.

А. Малиев.

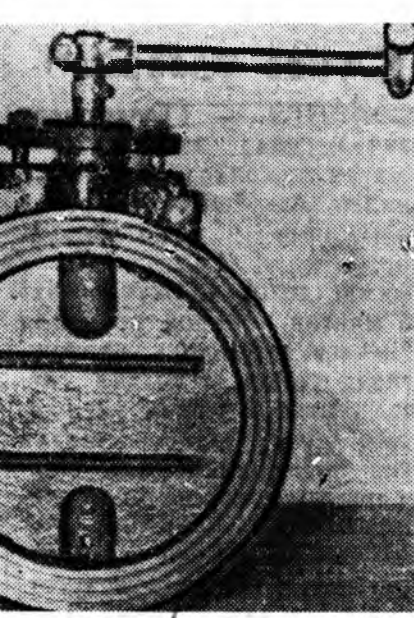
Хүршэнэрөө Урмашуулна

Республикнай шэнэ предпритиуудай нэгэн болохо «Теплоавтоматика» завод «ПРЗ» маркын шэнэ прибор бүтээн гаргаба. Иймэ шэнэ приборууд Ленинградтай, Днепронет р о в с к ы н, «Уралмашай», Свердловский, Омекын металлургическа заводуудта абтаад, ажалда хэрэглэгдэжэ эхилэнхэй.

Шэнэ приборууд түсэбэй ёһоор байгаша оной дүрбэдэхууриуи кватрталда үйлдэбэрлэгдэхэ байхан юм. Тибэшье заводой хүдэлмэришэд партиянгаа съездые угтуулан прибороо хоёрдох кватрталда бүтээхэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: газ, сагтань ошонь аргаар оруулжа байхаар бүтээн хэрэгтэй тээгдэхэн шэнэ түхэ-дэй прибор харуулагдан.

А. Куртик.

Хүндэтэй болохон наймаалагша

Бичурын аймагай Ново-Среденск тосхой ажалшад Федор Матвеевич Слепневые ехээр хүндэлдэг, ажал хүдэлмэриень сэгнэдэг болонхой. Ушарын хүхэр Слепнев эндэхууриуи наймаалагшаар хоёр жэлэй туршала хүдэлжэ байхадаа, хүн зоний эрилтэнүүдые арга соогоо гүйсэдөөр хангаха, наймаа культуураар эмхидхэхэ тушаа хамаг хүсэ шадалаараа оролдодог юм.

Хэрбээ магазиндань али нэгэн хүндэ хэрэгтэй эд бараан үгы байшабал, тэрэниие дары бин болгожо, хүнэй эрилтэнүүдые дүүрэнжэ хангаха тушаа хэмжэе абадаг байна. Нүхэр Слепневойи магазинда ороходо ходоодоо ариг сээр, эд бараануудын түхэл маягаараа тааруулагдан таг дээгүүр табятай, үнэ сэнгын тодор бэрэгдэжэ үлгөөтэй байдаг.

Федор Матвеевич хара бүтээн хэрэгтэй тээгдэхэн шэнэ түхэ-дэй прибор харуулагдан.

ри наймаанайнгаа түсэбье үлүүлэн дүүргэнэ. Түрэл партиянгаа болохоёо байгаа ХХІІ съездые ажалтай амжалтаар угтахын түлөө түсэбөө 150 процент хүрэтэр дүүргэхээр ажалтай вахтада жагсаба.

И. Ткачев.

Мүнөөдэрэй программа

18.10—«Ургамалууд яагаад үбэлдэ бэлдэхэнб» гэнэн ахалагша классай үхибүүдтэ зориулагдан дамжуулга. 18.25—«Московский хөгжм», 18.45—«Глубины дневого светила» гэнэн хөөрлөөн. 18.55—шэнэ дуунууд дамжуулагша. 19.10—«Арадай парти» гэнэн хөөрөөн. 19.25—хөгжм. 19.35—хүүлэй хонин. 19.50—Чайковский «Елбэрийн хатан» гэнэн оперооо хөгжм. 20.05—хүүлэй хонин. 20.15—совет композиторуудай хөгжм. 20.30—залуушуудта зориулагдан дамжуулга. 20.40—колхозно тосхой дуунууд. 21.00—хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ зориулагдан дамжуулга. 21.15—коммунист ажалай бригадихидай захилаар концерт.

Сэсэгтэ дуратай полковник

эндэ нарха, улаангир, хуна, хасуури тарихан юм.

Хахад нара шахуу саг соо таһалгарягай ажаллаха, Александр Максимович сэсэгүүдые тарихан, түмэр соргоо уна оруулаад, үглөө, үлэшэ бүхэндэ тэрэнээ уналжа, эзэн янзаар, тон дуратайгаар харууналдаг байгаа.

Өөрөө материал оложо, уужам зохиолон бөсөдк хээд, досоонь ялайштар шэрдэн хөөр стол, нандалинуудые дархалжа, гэрэл орууланхай. Тэрэнээ тойруулжа «Хмель» тариханинь баглайтаараа ургаагараан тогтоол байна. Мүнөө сагта нимэ хэмжээ абаагүйдэ аргагүй болоод байна ха юм даа,—гээд хэлэхэдэн тэндэ хуугшад, үгынь таһалангүй, анхаралтайгаар шагнана. Хараха янзада бултана хүндэтэй хүн гэжэ ойлохоор.

Имэрхүү хонин хөөрлөөн үдэш бүхэндэ шахуу Улан-Удын Сталинай нэрэмжэтэ үйлсын 45-дахуу гэрэй хашаа соохи бөсөдк соо болодог.

Нёдондоо жэлдэ энэ гэрэй хашаа соо хүнэй ябахын аргагүй яама янхасагтай байхан юм. Харин мүнөө эндэмэй элдэбн таримал модноогоорон, үнгэ бүрийн гоё байхан үнэртэй сэсэгүүд халбардаг болохоодоо танигдахаар бэшэ болонхойл. Пенсионер, Советскэ Армин полковник ябахан Александр Максимович Акилов: «ажабайдалаа найжаруула!» гэжэ нэгэтэ хүршэнэртөө хэлэе ён.

Хабартаа машинаар хара шорой зөөжэ, газар малтажа.

В. Лубанов.

ЖИЛЫН СААНААГАА

Баруун Берлинэй хорото этэгээдүүдтэ уридшалан хануулга хэгдэбэ

БЕРЛИН, сентябрийн 4. (ТАСС). Баруун Берлинтэй харилсаха зам харилсаанууды хэрэглэхэ тухай баруун гурбан гүрэнэй правительствонуудта Советскэ правительствын эльгээһэн шэнэ нотонуудта ГДР-эй хэблэл мүнөөдэр ехэ анхарал табиба. США-гэй правительствода эльгээһэн советскэ нотые «Нейс Дечланд» газетэ хүсэдөөр толилобо. «СССР баруун гүрэнүүдтэ нимэ эрилтэ табиба: Баруун Берлиндэ Бонной хорото хэрэг бэсэлүүлхыень боллоула» гэжэ энэ ното толилоодоо ехээр гаршаглан байна. Советскэ правительствын шэнэ ното тухай Берлинэй демократическа газетэнүүд мүн лэ мэдээсэлнүүдые гаргаба.

Англи, Франциин правительствонуудтай хамта США-гэй правительство Баруун Берлиндэ эзэмдэлгын үүргэнүүдые дүүргэнэ гэжэ газетэнүүд үргэлжэлүүлнэ. Тимэнэ Баруун Берлиндэ ФРГ-гэй ябуулдаг хорото хэрэгүүдые США-гэй правительство боллоула ёһотой гээд Советскэ правительство тэрэ ното соогоо эрилтэ табиба. Баруун гүрэнүүд олон жэлэй туршала тусхай хүдэлмэри бэсэлүүлэн, дүрбэн талын абанан статус үгы болгоод, Баруун Берлинские диверсин, тагнуулай газар болгонхой, ГДР-тэ, Советскэ Союзда, бусад социалистическэ оронуудта эсэргүүү хүдэлмэри тэндэнэе ябуулагдана.

Баруун Германиин сэрэгэй базануудые түхөөрүүлхэгүйдэ

ЛОНДОН, сентябрийн 3. (ТАСС). Эб найрамдалтай түлөө тэмсэдэг залуушуудай кампаниин, ядерна буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэдэг залуушуудай кампаниин үүсхэлээр тэндэхуу залуушууд Англида Баруун Германиин сэрэгүүдые байлгахгүйн түлөө жагсаал эмхидхэбэ. Бүлэг залуушууд Ковентрин гороһоо гараад, Пембрукшир (Уэльсын баруун захын графство) зорижо ошоо. Баруун Германиин бундесверей солдадууд тэндэ хая эрхлэн байна.

Жагсаалай эхилхын урда тээ Ковентрин түбэй талмай дээрэ митинг болоо. Профсоюзудай түлөөлөгшэд, политическэ партинуудай гэгшүүд, жагсаала дахаадаа залуушуул тэндэ үгэ хэлэбэ. «Наистоска генералуудай командалаг Баруун Германиин сэрэгүүд дайнда бэлдэхэе. Англиин газар дээрэ оруулагдахагүй ёһотой. Тээдэн мааналта эсэргүүшье дай хэхэ магад. Газар дээрэ тэдэниие оруулахгүй эрилтэ бинабди» гэжэ Ковентрин муниципальна соведэй советник Лузели митинг дээрэ мэдүүлээ.

Ковентрин профсоюзудай соведэй нэрэһэе жагсаала дахаадагшад Филипп Хигс амаршалаа. Усөөхөн капиталистнуудай ашаг олзын түлөө Англиин юрын хүнүүд дайлагдахагүй гэжэ тэрэ хэлэбэ. ГДР-ые мэдэрхэ эрилтэ табиба ёһотойбди. Улсхоорондын байдал найжаруула хэрэгтэ энэмнай туна нэмэри болохо гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлээ.

Медигүүдэй национальна профсоюзай нютагай таһагай хүтэлбэрилгэшэдэй нэгэн Фрэнк Ли, лейбористска партиин гэгшүүн Фрэнк Грин болон бусад улсхоорондын байдалай шахардуу шанга болохон үдэе эб найрамдалтай түлөө тэмсэл ехэдэхые уряалаа.

Митинг дүүрбэе. Жагсаала дахаадагшад Ковентрин үйлсөөр плакатуудые бариха гарраа. «Баруун Германиин сэрэгэй базанууд түхээрэгдэхгүй», «Немец аралтай хани харилсаатай байхабди. Зүгөөр немецкэ базанууд манай газар дээрэ түхээрэгдэхгүй», «Аденауэр манай газар дээрэ орожо шадаа. Харин тиихэдэ Гитлерэй долголо буруутаа һэн» гэжэ бэшээтэй плакатууд харагдана.

Германиин Федеративна Республикада бундестагай йуналганууд сентябрийн 17-до болохон. Бая бин болгодохон Эб найрамдалтай немецкэ союз гэжэ турүү үзэлтэй парти бусадтай тоодо өөһэдэньгэ кандидатүүдые табибан байна. Энэ партиин түлөө дуугаа үгэхыень элдэб ажал хэдэг хүнүүдэй түлөөлөгшэд йуналгашдые уряалаа. Бонной политическэ хараа шугамые хубилжаха шухала гээд энэ парти тоолодог байна. Зураг дээрэ: Эб найрамдалтай немецкэ союз гэжэ партиин Дюссельдорфдо табигдахан йуналгын урда тээхи плакатуудые хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Английска журналистын Берлин эржэ хараһан тухай

ЛОНДОН, сентябрийн 4. (ТАСС). «Дейли телеграф» гэжэ Лондоной консервативна газетын корреспондент Гэндер мүнөөдэр Берлин ошожо эрхэн тухайгаа бэшэнэ. Голландец, француз нүхэдтэйгөө хүнгэн машинаар тэрэ ошоһон байна.

«Дейли телеграф» газетэ абангүй ошоо гэжэ нүхэдни намта эрилтэ табиба һэн. Юундэб гэхэдэ, харин пропагандистска материал гээд тэрэнииемнай Зүүн Германиин засагаархид абажархиха гээд тээ хэлэе һэн гэжэ корреспондент бэшэнэ. Зүгөөр би хүнэй хараһаар байтар

машинын хуури дээрэ тэрэ газеттэе орхөөб.

Зүүн Германиин полици мааналта байл анхарал табягагүй гэжэ корреспондент саашан үргэлжэлүүлнэ. Гансал манай паспортнуудые хараа. Хилын баруун талада Америкын танкнууд харгы хаажархөөд байгаа. Гансал имэе бэрхшээлтэй дайралдабди.

Хүн зоний мэгдэхэ, сугларха ушар гансал Баруун Берлиндэ тохөөлодо. «Хитадай ханын» саада талада танкнуудые, үймэжэ байхан хүн зоншы харагданагүй.

Сэрэгэй бэлдэхэл ехээр хэжэ байхан шэнжэ үзэгдэнгүй гэжэ корреспондент бэшэбэ.

«Жэжээнээр харуулан СССР» гэжэ советскэ тавкы тэндэхуу хүн зоншэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБИ

Францида советскэ выставкэ нээгдэбэ

ПАРИЖ, сентябрийн 4. (ТАСС). Версальска шадархи ехэ газарта, цинин нийслэлдэ мүнөөдөр советскэ выставкэ нээгдэбэ. Тэндэхуу харуул хайн вильнууд соо Советскэ ороной ажабайдал бугалаань харуулан 10 гаран элдэб экспонатуудые, диаграммуудые, бигланхай. Выставкын һэн газар хамтадаа 28 ган дүрбөлжөн метр юм. Выставкын хүлдэгшын имэ: гэрлээе саяга байхан наран, тэ «СССР» гэжэ бэшээтэйгэ гарган нийдэжэ ракетэ зураатай. Энэ тэмдэгэ газетэ, журналы, город соогуур халаа афишануудта хаража хоор.

Франциин талаһаа мышленностиин, худнаймаанай министр Ж.ненэ, Франциин дотоодо далдаа наймаанай статретьер Ф. Миассофф, солаһаа СССР-эй гадаада далдаа наймаанай министр Н. С. Патолличев, СССР Францида байдаг элчэн С. А. Виноградов, худнаймаанай талаар СССР Францида байдаг түлөө В. П. Дашкевич, со выставкын хүтэлбэрилгэ выставкын нээгдэхэ ёһоо уригдаһан айлшад тэндэ ба.

Франциин худалдаа маанай, промышленности министр Жанненэ тэндэ ларагшадта хандажа үлээ. «Франциин хүн зоншын нээгдэхые арганирхололтойгоор угтажа бөгөжэ тэрэ хэлэбэ. Энэ тавкэ ашатай тухатай Энээнниие нээхэ шухала гээд тэрэ үргэлжэлээ. Арадуудай хоорондоо саа холбоотой байхадэ рүү юумэн хүжэнэ тэ Энэ ушарта хүжэнэ түрүү юумэнүүд полици системэнүүдтэ дулдаа гэжэ Жанненэ наман Выставкэ амжалтатайга гэрхэ байха гэжэ наймтэрэ мэдүүлээ.

СССР-эй гааладын даа наймаанай министр Патолличевто үгэ үгтэбэ.

Советскэ Социалист Республиканыуудай правительствын даа Парижда советскэ выставкэ золтой байбаб гэхэр Патолличев хэлээ.

Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. М. Парижда нээгдэхэн выставкэ харахага ерэн амаршалга эльгээһэн бэ «Парижда советскэ выставкын нээгдэхэнэ да дуулан таанадые амар ехэ золтойб. Советскэ Союзай правительствын, мүн өөрынгөө Франциин бухуу арад үнэхэ зүрхэндэй амар хүргэнбэ, жаргалтай, лан тайбан ажаһуухыи сээнб» гэжэ тэрэ амарсоонь хэлэгдэнхэй.

Советскэ Союзай «Марсельска» һур жабытайгаар эздэлнэ. Выставкэ нээгдэхэн Харахага ерэн хүнүүд тавкын залууд соогууна. Тэндэ хайндэрэйхэ салхан басагад, хубүүд тайшые хүнүүд олон. Кын нээгдэхэдэ түрэн орожо шадаагүй хүнүүд ходо, балкон дээрэ, нийн ходо дүүр байхан оройгоор гаража хараһан.

«Жэжээнээр харуулан СССР» гэжэ советскэ тавкы тэндэхуу хүн зоншэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБИ

Алтан намар эхилэнхэй

Сентябрь нара манай эндэ алтан намарай эхин гэжэ тоолодог. Тэрэн зүйтэй юм болоо. Юуб гэхэдэ, энэ нарада бүхуу ургамалууд хагдажа, шара үнгэтэй болодог гээшэ. Эгээн турүүлэн хуһан, улаангир модод шарлажа, наба намаагаа гүбижэ ахилдаг. Сентябрь нарадаманай августда орходо бага зарга—5—градусаар хүйтэржэ эхилдэг. Тибэшье наань, үдэртөө дунда зөргөөр 25—30 градус хүрэтэр дулаараад абадаг Дулаан үдэрүүдэй захалхада һонго, багатаганан эрбэхэй, таршаа нэргэжэ, алтан намарай игабарита үдэрүүдые һамбаашалдаг. Энэ нарада хуряа бороон багаар ородог. Сентябрьн хүдлшын арбаад хонгото хүйтэржэ, саһаншые ороод абадаг байна. Энэ үдэе галуу, нугагад дулаан орон тээшэ һүрэг хүрэгөөрөө шэглэдэг. Иймэ дулаан үдэрүүдэй ахилхэдэ намуу, нямяна болон бусад сэсэгүүд дахинаа сэсэглэжэ ахилдэг. Тиихэдэ хадмайлын үбэртэ төрөнги, нохойн хоншоор, ургышые задаржа, тала дайдааа шэмэглэжэ ахилдэг.

Алтан намарай ахилхэдэ бугаһононой, гүрөөһанай орон ахилдэг юм. Тайгын азан—баабай намар, алирһа эдижэ сададаг. Тала дайдар торхируу, хүүдүүнүү олоороо бэлдэхэ, агнуури хэгшэдые тухашаруулааг. Тарбаган, вумбранауд эшээндэ орожо, гол, горхойной арье, тохой зайржа ахилдэг юм. Сентябрьда омын турһае хаяхада гол, горхойноо үгсэжэ ахилдаг ха юм.

НУУР ШАДАР... А. ИСТОМИНОЙ фотоотюд.